

HỮU DUYÊN FACEBOOK NĂNG TƯƠNG NGỘ

Dr. Lý Văn Kim

Hầu hết chúng ta đều nghe hay biết câu “Hữu duyên thiên lý năng tương ngộ...”, nhưng ở đây Kim mong được trình bày một câu chuyện cũng nhờ có Facebook mà Kim được gặp lại bạn học cũ đã xa nhau khoảng 44 năm (1972-2016) và đặc biệt nhứt là nhờ đó mà Kim có duyên với 3 mẹ con một động vật sắp diệt chủng ở Việt Nam có tên phổ thông là con cù lần.

Trước khi kể câu chuyện, Kim xin mạn phép giới thiệu tổng quát về con cù lần. Cù lần có 2 loại:

Cù lần hoang dã (Hình của Nguyễn Vũ Khôi)

Cù lần được làm thú cưng (Hình của Google)

“Cu li lớn *Nycticebus coucang* lông mềm mại, màu nâu vàng đỏ, dọc sống lưng màu xám tro không liên tục. Ngực xám tro. Bụng vàng đỏ nhạt. Hông và chân sau đỏ hoe. Mùa sinh sản thường từ tháng 10 đến tháng 12. Mỗi lứa đẻ 1 – 2 con. Tuổi thọ: 12 – 14 năm.”
(*N g u ò n* : <http://khoaoc.tv/>

cu-li-ke-ngu-ngay-khong-chan-335320)

Cu li nhỏ (*Nycticebus Pygmaeus*) màu xám và trắng:

“Nơi sống chủ yếu của những loài này là rừng xanh nguyên sinh hoặc thứ sinh. Thức ăn chủ yếu là các loài côn trùng, bọ cánh cứng, quả cây, lá non cây, trứng chim và chim non trong tổ... Chúng sống trong tất cả các sinh cảnh rừng, kể cả rừng tre nứa, đồi cây bụi... Sống đơn độc, lặng lẽ, hoặc thành nhóm 3–4 con, di chuyển nhẹ nhàng, chuyển từ cành này sang cành khác. Ban ngày, chúng cuộn tròn mình lại ngủ trong lùm cây.

Việc di chuyển từ cây này qua cây khác để tìm thức ăn trong rừng rậm giữa lúc trời tối đen là công việc khó khăn. Với cu li, việc

này xem chừng dễ hơn vì chúng có đôi mắt to, có độ mở lớn, giúp nhìn rất tốt trong điều kiện ánh sáng yếu về đêm. Chỉ cần một chút ánh sáng ban đêm phát ra từ các loài sâu phát sáng hay đom đóm cũng đủ để đôi mắt của chúng khuếch đại được ánh sáng rõ nét và nhìn xuyên đêm tối. Với khả năng thiên bẩm này, họ hàng nhà cu li có thể leo trèo cây, kiếm ăn dễ dàng trong đêm tối.

Hầu hết các loài động vật săn mồi đêm đều có tập tính ngủ ngày nhằm tiêu hoá thức ăn và phục hồi sức lực để tiếp tục hành trình kiếm sống ban đêm. Theo quan niệm của dân gian, loài cu li không dám ngẩng lên nhìn ban ngày vì bản tính chúng nhút nhát. Có lẽ vì vậy mà chúng còn được gọi là con “cù lằn”, hay con “mắc cỡ”. Dưới góc nhìn khoa học, loài cu li có đôi mắt to quá khổ, độ mở lớn, rất có ích trong đêm tối nhưng ngược lại ban ngày là một cực hình đối với chúng. Độ mở lớn làm cho ánh sáng lọt quá nhiều vào mắt và nếu cường độ ánh sáng quá mạnh sẽ làm mắt chúng trở nên mù lòa với ánh sáng trắng, không thể thấy gì. Nhằm bảo vệ đôi mắt, loài cu li thường giấu mắt vào phần trong cơ thể, bằng cách cuộn tròn và tìm những nơi tối, có ít ánh sáng để ngủ ngày sau một đêm săn mồi, tìm kiếm thức ăn, tìm kiếm bạn tình trong mùa giao phối mệt mỏi.”(Nguồn: như trên) Theo người Việt, thịt cù lằn làm tăng tuổi thọ; thầy đông y chế thuốc tể để trị bệnh suyễn, v.v...

Sau đây là câu chuyện “Hữu duyên Facebook năng tương ngộ...”:

Phùng Thọ vốn là bạn cùng lớp trung học của Kim ở Quảng Trị trong năm 1971-1972. Sau đó, cả hai thất lạc khoảng 44 năm. Mãi đến 2016, hai người mới tái ngộ qua Facebook. Bây giờ bạn Thọ sống với nghề bẫy chuột rừng ở tỉnh Khánh Hòa. Ngày 25/2/2017, Thọ cho biết trên FB rằng bắt

được một con cù lằn và sẽ đem bán cho dân nhậu 600 ngàn đồng VN. Thương cho loài thú hiền sắp diệt chủng, Kim yêu cầu Thọ để lại cho Kim với giá 1 triệu đồng, nhưng tạm giữ để Kim kiếm người nhà từ Huế vào lấy.

Không ngờ, hai tuần sau thì con cù lằn sinh ra hai con. Thọ thông báo cho Kim và Kim hứa sẽ trả thêm 500 ngàn thành 1 triệu rưỡi. Kim cố gắng kiếm người để đi vào làng Khánh Sơn, tỉnh Khánh Hòa để đem ba mẹ con cù lằn về Huế mà Kim sẽ làm lễ phóng sanh ở khu rừng thuộc tỉnh Thừa Thiên khi về thăm VN trong hai tháng sau, nhưng không ai chịu đi bởi sợ bị công an bắt tội vì cù lằn là giống vật sắp diệt chủng nên bị cấm bẫy, bắt hay chuyên chở. Đến đầu tháng 5, Kim về Huế và quyết định yêu cầu Thọ thả ba mẹ con coi như phóng sanh ngay ở bìa rừng Khánh Sơn với quay băng video và sẽ trả cho Thọ hai triệu đồng.

Qua cuốn băng video kèm đây, với tình thương yêu thú vật hiền lương, chắc quý vị sẽ vừa xúc động vừa vui mừng rằng ba mẹ con được trở về đời sống hoang dã tự do trước kia. Dù gặp trở ngại của ánh sáng ban ngày mà tất cả cù lằn sợ sệt và tránh né, cù lằn mẹ quá phấn khởi, cố hết sức mình để leo thoăn thoắt lên dây, nhánh cây ven rừng. Kim và gia đình cảm thấy rất hạnh phúc khi ba mẹ con được giải thoát khỏi cảnh ngục tù hay không bị làm mồi ngon của dân nhậu. Nhờ FB Kim thấy lại bạn xa xưa và cũng nhờ FB mà Kim có cơ duyên đóng góp thật nhỏ nhoi để cứu sinh mạng của ba mẹ con cù lằn. Bởi thế, Kim đặt cái tựa của bài này là “Hữu duyên Facebook năng tương ngộ”.

